

УДК 327(477+470)

Українсько-російські відносини в контексті геополітичного протиборства

О.С. ВОНСОВИЧ

Українсько-Польський Вищий навчальний заклад «Центрально-Європейський університет»,
м. Київ, Україна, E-mail: sefinrof@ipnet.ua**Авторське резюме**

Стаття присвячена дослідженню українсько-російських відносин у контексті геополітичного протиборства. Знаходячись у географічному центрі Європи, Україна займає важливе геополітичне та геостратегічне місце в загальноєвропейських процесах, а також процесах, які стосуються сфери безпеки. Визначено, що російська агресія по відношенню до нашої держави проявляє себе у формі прямого та опосередкованого застосування збройної сили проти суверенітету та територіальної цілісності. Доведено, що з огляду на стан переговорного процесу, його підсумки та рішення не сприяють врегулюванню конфлікту, а навпаки – призводять до ще більшого ускладнення ситуації. Обґрунтовано тезу про те, що ініціатором введення санкцій з метою міжнародної ізоляції Росії стало керівництво США, під тиском якого, ризикуючи зазнати економічної шкоди, до санкцій приєдналися країни Європейського Союзу. З одного боку, санкційна політика щодо Росії загальмувала розвиток Євросоюзу. З іншого боку, продовження санкцій проти Росії обумовлено тісним стратегічним співробітництвом країн-членів ЄС зі США. Доведено, що не менш важливим моментом у контексті розвитку українсько-російських відносин стануть результати президентських виборів у Сполучених Штатах Америки у 2016 р. Результати виборів визначають нові контури геополітичного протиборства між Росією і США і те, яке місце в ньому посіде Україна: чи залишиться розмінною монетою в геополітичних планах Росії, чи стане справжнім стратегічним партнером США. Другий варіант є більш прийнятним, адже за таких умов ми матимемо більше шансів на подальше врегулювання українсько-російських конфліктних протиріч і стабілізацію внутрішньої ситуації.

Ключові слова: Україна, Росія, відносини, конфлікт, геополітичне протиборство, Сполучені Штати Америки, санкції.

Ukrainian-russian relations in the context of geopolitical confrontation

O.S. VONSOVYCH

Ukrainian-Polish institution of higher education «Central European University», Kyiv, Ukraine
E-mail: sefinrof@ipnet.ua**Abstract**

The article is devoted to Ukrainian- Russian relations in the context of geopolitical confrontation. Located in the geographical center of Europe, Ukraine has an important geopolitical and geostrategic position in pan-European processes, as well as in the processes that relate to the security sphere. It was determined that the Russian aggression against our country manifests itself in the form of direct and intermediary use of armed force against the sovereignty and maintains the integrity of territorial. It is proved that given the state of the negotiation process, its results and the decisions not to promote the settlement of the conflict, but on the contrary – result in further complication of the situation. Argued the thesis that the initiator of the introduction of sanctions to the international isolation of Russia was the US government, under the pressure of which, at the risk of incurring an economic loss to the sanctions have joined countries of the European Union. On the one hand, the sanctions policy towards Russia slowed down the development of the European Union. On the other hand, the continuation of sanctions against Russia due to the close strategic cooperation between the EU-countries and the USA. It is proved that an equally important factor in the context of the development of Ukrainian-Russian relations will be the results of the presidential elections in the United States of America in 2016. The results of elections will determine the contours of the new geopolitical confrontation between Russia and the USA, and what place Ukraine will takes in it: either to remain a bargaining chip in Russia's geopolitical plans, or will become a real strategic partner of the USA. The second option is more acceptable, because under these conditions, we will have more chances of further settlement of the Ukrainian-Russian conflict contradictions and stabilization of the domestic situation.

Key words: Ukraine, Russia, relations, conflict, geopolitical confrontation, United States of America, sanctions.

Постановка проблеми. Основною проблемою, яку досліджує автор у даній статті, – є визначення внутрішніх і зовнішніх чинників, які обумовлюють стан українсько-російських відносин в контексті геополітичного протиборства. Дослідження даної проблеми є актуальним на сьогоднішній день, з огляду на безпосередній вплив цих відно-

син на внутрішню ситуацію в нашій державі.

Аналіз досліджень і публікацій. У даній статті автором були використані матеріали вітчизняних і зарубіжних електронних ЗМІ та офіційних веб-сайтів Верховної Ради України, Білого дому, так як вони містять актуальну інформацію щодо останніх змін і подій у контексті досліджуваної проблематики. Допоміж-

© О.С. Вонсович, 2016

ними виступили наукові праці вітчизняних авторів В. Василенка та А. Процюка, в яких були досліджені такі важливі питання, як: причини, перебіг та політико-правові оцінки російсько-української війни 2014 р; як вплинуть результати президентських виборів у США в 2016 р. на відносини з Україною. В публікаціях таких зарубіжних дослідників, як Д. Вейгіл, Т. Лобіанко, Дж. Муллани, Ш. Уолкер було досліджено наступні питання: постачання в Україну наступальних озброєнь, переосмислення російської позиції в Раді Безпеки ООН, розв'язання «українського питання» європейськими структурами та ряд інших.

Мета дослідження – дослідити українсько-російські відносини в контексті геополітичного протиборства.

Виклад основного матеріалу. З моменту анексії Криму з боку Російської Федерації в 2014 р. стан відносин між Україною та Росією почав погіршуватись і призвів до виникнення серйозних політичних та геополітичних протиріччя не тільки відносно нашої держави, але і щодо Європи в цілому. Знаходячись у географічному центрі Європи, Україна займає важливе геополітичне та геостратегічне місце в загальноєвропейських процесах, а також процесах, які стосуються сфери безпеки. Спочатку погіршення, а потім і виникнення конфліктної ситуації на сході України призвело до ще більших суперечностей з Росією, що проявилось у вигляді військової підтримки Донецької та Луганської народних республік. Така ситуація створює підґрунтя для значного обмеження контактів з Російською Федерацією та, водночас, розширення співробітництва зі Сполученими Штатами Америки, Європейським Союзом, ОБСЄ та НАТО.

Саме Сполучені Штати в останні роки, посилюючи геополітичний вплив на Україну з метою дистанціювати її від Росії шляхом фінансової та технічної підтримки. Активне залучення нашої держави до співробітництва із Міжнародним валютним фондом, з одного боку, дає можливість отримувати великі кредити на стабілізацію складної внутрішньої ситуації, а з іншого – робить Україну фінансово залежною та більш уразливою щодо зовнішніх впливів, насамперед – геополітичних. В такій ситуації стає складним процес прийняття важливих стратегічних самостійних рішень відносно найбільш актуальних питань внутрішнього та зовнішнього характеру. Відсутність чіткої конструктивної позиції українського керівництва сприяє подальшому розвитку політичної, економічної, соціальної, безпекової та інших видів криз, які ведуть до зниження загальногo рівня життя, заробітної плати, соціальних стандартів, зростання цін та інших негативних проявів.

Повертаючись до українсько-російських відносин, на думку автора, потрібно окремо

виділити російську агресію, яка проявляє себе у формі прямого та опосередкованого застосування збройної сили проти суверенітету та територіальної цілісності України. Складовими частинами російської збройної агресії проти України у 2014 – 2016 роках є: російська інтервенція до Криму 2014 р. та війна на сході України [1]. 27 січня 2015 року Верховна Рада України визнала у своїй заяві-зверненні до міжнародних організацій Росію як країну-агресора [5]. З цього моменту і по сьогоднішній день продовжуються прямі конфліктні протиріччя на сході України, незважаючи на те, що паралельно із цим продовжуються зустрічі представників України, Німеччини, Росії та Франції («Нормандська четвірка») із представниками самопроголошених республік ДНР та ЛНР для пошуку консенсусних рішень і припинення бойових дій (Мінський переговорний процес).

З огляду на стан переговорного процесу автор вважає, що його підсумки та рішення не сприяють врегулюванню конфлікту, а навпаки – призводять до ще більшого ускладнення ситуації. Упередженість позицій Росії та самопроголошених республік не дає можливості перевести переговорний процес у конструктивне русло. Але причина не тільки в цьому. Слабкість дипломатичних позицій української сторони та відсутність єдиного чіткого об'єктивного бачення подальшого розвитку мирних процесів на сході України переводить переговори у декларативний формат. Результатом такої ситуації є те, що згоди вдається досягти лише по другорядних питаннях, в той час як головні залишаються невирішеними. Все це призводить до того, що напруженість у відносинах між Україною та Російською Федерацією продовжує зростати, а відтак – і конфлікт залишається невирішеним.

Окремо потрібно сказати про економічне протиборство, яке стало наслідком вищезгаданих подій. 14 серпня 2014 року з метою захисту національних інтересів, національної безпеки, суверенітету і територіальної цілісності України, протидії терористичній діяльності був прийнятий Закон України «Про санкції» [3]. Згідно із Законом санкції можуть застосовуватися з боку України по відношенню до іноземної держави, іноземної юридичної особи, юридичної особи, яка знаходиться під контролем іноземної юридичної особи чи фізичної особи-нерезидента, іноземців, осіб без громадянства, а також суб'єктів, які здійснюють терористичну діяльність. В умовах російсько-української війни Закон спрямовано саме проти Російської Федерації. Санкції можуть бути секторальними (щодо іноземної держави або невизначеного кола осіб певного виду діяльності) або персональними (щодо фізичних або юридичних осіб, а також суб'єктів, які здійснюють терористичну діяльність) [3]. Санкції застосовуються до

держави чи особи, якщо їхні дії створюють реальні та/або потенційні загрози національним інтересам, національній безпеці, суверенітету і територіальній цілісності України, сприяють терористичній діяльності, порушують права і свободи людини і громадянина, інтереси суспільства та держави, призводять до окупації території, експропріації чи обмеження права власності, завдання майнових втрат, створення перешкод для сталого економічного розвитку, повноцінного здійснення громадянами України належних їм прав і свобод [3].

Ініціатором введення санкцій з метою міжнародної ізоляції Росії стало керівництво США [12], під тиском якого [11], ризикуючи зазнати економічної шкоди, до санкцій приєдналися країни Європейського Союзу. Санкції також підтримали держави Великої сімки та деякі інші країни, які є партнерами США та ЄС.

Автор вважає доцільним розглянути наскільки санкції з боку ЄС стали продуктивними і як така політика позначилась на самому Європейському Союзу.

З одного боку, санкційна політика щодо Росії загальмувала розвиток Євросоюзу. Так, наприклад, на думку канцлера Австрії В. Файмана, європейські санкції виявились непродуктивними, оскільки вони не мали позитивного впливу і не допомогли врегулювати українську кризу [7]. Подібної думки дотримується і верховний представник Євросоюзу із закордонних справ і політики безпеки Ф. Могеріні. Особливо гостро стоїть проблема збитків для аграріїв, які через санкції втратили емний російський ринок збуту. Варшава вже зажадала від Єврокомісії 176 млн. євро в якості компенсації своїм аграріям; за даними голови італійської партії «Ліга Півночі» М. Сальвіні втрати Італії склали 2 млрд. євро [7]. А в цілому збитки європейських фермерів від обміну санкціями оцінюються в 5 млрд євро.

З іншого боку, продовження санкцій проти Росії обумовлено тісним стратегічним співробітництвом країн-членів ЄС зі США. Це пов'язано не тільки з тим, що більшість країн ЄС є членами НАТО (де США відіграють провідну роль), але і з тим, що існує велика економічна та технологічна залежність. В такій ситуації Сполучені Штати мають можливість диктувати свої «правила гри», даючи взамін ряд преференцій, насамперед у безпековій сфері. Слідуючи цим «правилам» ЄС ще більше втягується в геополітичну американо-російську конфронтацію, яка на сьогоднішній день вже має ряд негативних наслідків (зниження темпів зростання ВВП об'єднаної Європи, збільшення фінансових та економічних проблем, зниження темпів економічного розвитку тощо).

Санкційна політика, на думку автора, призвела не тільки до ще більшого ускладнення двосторонніх економічних відносин, але і до відновлення конфронтації між Росією та США

з моменту припинення «холодної війни». На цьому підґрунті виникло спочатку геоекономічне, а згодом – і геостратегічне та геополітичне протистояння, яке продовжується і по сьогоднішній день. Це протистояння стає каталізатором появи ряду деструктивних процесів на теренах Європи, що, в перспективі, може призвести до її політичного розколу. Геополітична боротьба за право утримувати контроль над Європою між Росією та США стає осередком дестабілізації, конфліктних протиріч, криз та інших негативних явищ, від яких страждають країни європейського простору.

Розглядаючи українсько-російські відносини в контексті геополітичного протистояння, автор робить акцент на тому, що сучасна складна внутрішня та зовнішня ситуація навколо даної проблематики гальмує процес примирення та відновлення довіри з боку обох сторін. Одним із варіантів налагодження українсько-російських відносин може бути встановлення контролю над українсько-російським кордоном. Такої думки дотримується міністр закордонних справ Польщі Г. Схетина. Він зауважує на тому, що цей кордон повинен бути визнаний обома сторонами, такий, який можна патрулювати і реально контролювати [4]. Автор поділяє дану думку і вважає, що питання прикордонного співробітництва між Україною та Росією повинні становити однаково важливість для обох сторін, адже саме пункти пропуску є тими «воротами», через які до нашої держави потрапляють терористичні та сепаратистські формування. Виходячи з цього, для зменшення обсягів потрапляння нелегальних військових формувань на територію України, потрібно проводити більш жорстку прикордонну політику по відношенню до такого роду угруповань. Це дасть можливість не тільки зробити національний кордон більш захищеним, але і сприятиме пошуку основ конструктивного діалогу з Російською Федерацією.

Ще одним не менш важливим моментом у контексті розвитку українсько-російських відносин є те, хто переможе на президентських виборах 2016 р. в Сполучених Штатах Америки. Традиційно головна боротьба буде вестись між Республіканською та Демократичною партіями. Від Демократичної партії висунуті два кандидати у президенти: Х. Клінтон та Б. Сандерс. Від Республіканської партії представлено більше кандидатів: Б. Карсон, Дж. Кейсік, Т. Круз, М. Рубіо та Д. Трамп [6]. Результати цього річних президентських виборів у США, на думку автора, скоріш за все, суттєво не позначаться на стані українсько-американського співробітництва. В разі перемоги Х. Клінтон, вона продовжуватиме дотримуватись так званої «лінії Обама» щодо конструктивного співробітництва з Україною [2]. У випадку, якщо переможе кандидат від Республіканської партії, це також буде позитивним результатом для нашої

країни, адже ті позиції, які обстоюють Т. Круз, М. Рубіо, Б. Карсон та Дж. Кейсік полягають у розширенні співпраці, насамперед щодо постачання Україні наступальної зброї [8, 15, 14, 10]. А от в разі перемоги Д. Трампа ситуація може змінитись не на користь України, так як він обстоює ідею про те, що анексія Криму є «європейською проблемою» [9] і що допомогою Україні повинна займатися Європа [13].

На думку автора, результати виборів у США можуть також змінити і політику щодо Росії: або вона стане ще більш силовою і санкційною, або все ж таки буде розпочато процес пошуку спільних точок дотику та компромісних рішень. Від цього залежатиме і те, якою буде геополітична ситуація в Європі: або вона залишиться незмінною, або зазнає нових концептуальних змін. Результати виборів визначають нові контури геополітичного протиборства між Росією і США і те, яке місце в ньому посідає Україна: чи залишиться розмінною монетою в геополітичних планах Росії, чи стане справжнім стратегічним партнером США. Другий варіант є більш прийнятним, адже за таких умов ми матимемо більше шансів на подальше врегулювання українсько-російських конфліктних протиріч і стабілізацію внутрішньої ситуації. В перспективі це сприятиме відновленню територіальної цілісності, конституційного ладу та проведенню необхідних реформ.

Висновки. Підсумовуючи вищесказане, автор робить висновок про те, що сучасний стан українсько-російських відносин у контексті геополітичного протиборства є складним і суперечливим. Вплив внутрішніх та зовнішніх чинників на їх розвиток не сприяє пошуку компромісних рішень та швидкому врегулюванню. Амбіційність геополітичних планів Ро-

сії створює умови, в яких важко вибудувати спільний діалог і шукати порозуміння. Напруженості додає геополітичне протиборство між Росією та США за вплив у Європі, яке є каталізатором виникнення нових проблем, викликів та загроз. Санкційна політика проти Російської Федерації з боку США та європейських країн не тільки дестабілізує загальносвітовий економічний баланс, але і негативним чином позначається на темпах економічного розвитку країн-членів Європейського Союзу.

Можливими варіантами врегулювання відносин між Україною та Росією можуть бути: припинення всіх видів підтримки з боку Росії угруповань на теренах ДНР та ЛНР; припинення агресивної силової політики з боку Російської Федерації шляхом переходу до практичного дипломатичного діалогу із використанням елементів гуманітарного характеру; реальне, а не декларативне виконання положень Мінських угод та інших домовленостей; розвиток прямого двостороннього діалогу між українською владою та владою ДНР та ЛНР із врахуванням і детальним вивченням позицій останніх; пошук компромісних рішень між вищезазначеними сторонами виключно на основі національного українського законодавства та ряд інших.

Всі вони, в своїй сукупності, повинні призвести до припинення конфлікту на сході України, а також до чіткого розмежування позицій та інтересів обох сторін.

Що стосується геополітичного протиборства, то воно повинно бути зупинено виключно дипломатичними методами із використанням несилових засобів та методів у найближчій перспективі. Результатом цього буде відновлення позитивного іміджу Європи, як одного з найбільш впливових геополітичних центрів світу.

СПИСОК ЛІТЕРАТУРИ:

1. Василенко В.А. Російсько-українська війна 2014 року: причини, перебіг та політико-правові оцінки [Текст] / В. Василенко // Український Тиждень, 2014. – № 42. – С. 28 – 42.
2. «Если бы она сейчас была президентом, то поставляла бы оружие в Украину». Майкл Макфол и журналист Юлия Иоффе о шансах Клинтон в президентской гонке [Электронный ресурс] / «Дождь». – Режим доступа: https://tvrain.ru/teleshov/dzjadko_vechernee_shou/esli_by_ona_sejchas_byla_prezidentom_to_postavljajal-385669/ (13.04.2015). – Название с экрана.
3. Закон України «Про санкції» від 14 серпня 2014 р. [Електронний ресурс] / Офіційний веб-сайт Верховної Ради України. – Режим доступу: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/1644-18> (14.08.2014). – Назва з екрана.
4. Налогодити українсько-російські відносини можна, встановивши контроль над кордоном, – МЗС Польщі [Електронний ресурс] / 112.ua. – Режим доступу: <http://ua.112.ua/polityka/nalagoditi-ukrayinsko-rosiyski-vidnosini-mozhna-vstanovivshi-kontrol-nad-kordonom-mzs-polschi-140882.html> (05.11.2014). – Назва з екрана.
5. Постанова Верховної Ради України «Про Звернення Верховної Ради України до Організації Об'єднаних Націй, Європейського Парламенту, Парламентської Асамблеї Ради Європи, Парламентської Асамблеї НАТО, Парламентської Асамблеї ОБСЄ, Парламентської Асамблеї ГУАМ, національних парламентів держав світу про визнання Російської Федерації державою-агресором» від 27 січня 2015 р. [Електронний ресурс] / Офіційний веб-сайт Верховної Ради України. – Режим доступу: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/129-viii> (27.01.2015). – Назва з екрана.
6. Процюк А. Як президентські Вибори – 2016 у США вплинуть на відносини з Україною [Електронний ресурс] / VoxUkraine. – Режим доступу: <http://voxukraine.org/2016/02/23/prezydentski-vybory-u-usa-ua/> (23.02.2016). – Назва з екрана.
7. Санкційна політика загальмувала розвиток ЄС, – Медведчук [Електронний ресурс] / РБК – Україна. – Режим доступу: <https://www.rbc.ua/ukr/news/sanktsionnaya-politika-zatormozila-razvitie-es---medvedchuk-08112014111900> (08.11.2014). – Назва з екрана.
8. Cruz pushes for US to arm Ukraine, as European leaders push for cease-fire [Electronic resource] / FoxNews.com. – Regime to access: <http://www.foxnews.com/politics/2015/02/08/cruz-pushes-for-us-to-arm-ukraine-plan-opposed-by-germany-ahead-possible-peace.html> (08.02.2015). – Title from screen.
9. LoBianco T. Donald Trump: Crimea is Europe's problem [Electronic resource] / CNN Politics. – Regime to access: <http://edition.cnn.com/2015/07/31/politics/donald-trump-crimea-europe-problem/> (31.07.2015). – Title from screen.
10. Mullany G. John Kasich on the Issues [Electronic resource] / The New York Times. – Regime to access: http://www.nytimes.com/2015/07/22/us/politics/john-kasich-on-the-issues.html?_r=0 (21.07.2015). – Title from screen.
11. Remarks by the Vice President at the John F. Kennedy Forum [Electronic resource] / Official web-site of The White House. – Regime to access: <https://www.whitehouse.gov/the-press-office/2014/10/03/remarks-vice-president-john-f-kennedy-forum> (03.10.2014). – Title from screen.
12. 'There will be costs' – Text of Obama's statement on Ukraine [Electronic resource] / The Washington Post. – Regime to access: <https://www.washingtonpost.com/news/post-politics/wp/2014/02/28/there-will-be-costs-text-of-obamas-statement-on-ukraine/> (28.02.2014). – Title from screen.
13. Walker Sh. Trump discusses Ukraine and Syria with European politicians via video link [Electronic resource] / The Guardian. – Regime to access: <http://www.theguardian.com/us-news/2015/sep/11/donald-trump-ukraine-video-link> (11.09.2015). – Title from screen.
14. Weigel D. Ben Carson: Arm Ukraine, Expand NATO, Rethink Russia's Position on UN Security Council [Electronic resource] / Bloomberg. – Regime to access: <http://www.bloomberg.com/politics/articles/2015-03-20/ben-carson-arm-ukraine-expand-nato-rethink-russia-s-position-on-un-security-council> (20.03.2015). – Title from screen.
15. What Marco Wants to Do About Russia [Electronic resource] / Official web-site of Marco Rubio. – Regime to access: <https://marcorubio.com/issues-2/marco-rubio-russia-policy-position/> – Title from screen.

Стаття надійшла до редакції 14.02.2016

REFERENCES:

1. Vasylenko, V.A., 2014. Rosiisko-ukrainska viina 2014 roku: prychyny, perebih ta polityko-pravovi otsinky [Russian-Ukrainian war 2014: reasons, course and political-legal assessments]. Ukrainnyi Tyzhden 42, 28 – 42 (in Ukrainian).
2. «Esl by ona seichas byla prezidentom, to postavljala by oruzhie v Ukrainu». Maikl Makfol i zhurnalist Yuliya Yoffe o shansah Klinton v prezidentskoi gonke [If she was now a president, she would have supplied weapons to Ukraine]. «Dozhd». Regime to access: https://tvrain.ru/teleshov/dzjadko_vechernee_shou/esli_by_ona_sejchas_byla_prezidentom_to_postavljajal-385669/ (13.04.2015) (in Russian).
3. Zakon Ukrainy «Pro sanktsii» vid 14 serpnia 2014 r. [Law of Ukraine «On penalties» from August 14, 2014]. Ofitsiyni veb-sait Verkhovnoi Rady Ukrainy. Regime to access: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/1644-18> [14.08.2014]. (in Ukrainian).
4. Nalahodyty ukrainsko-rosiiski vidnosyny mozhna, vstanovyvshy kontrol nad kordonom, – MZS Polshchi [Es-

- tablish Ukrainian-Russian relations is to install the control over the border – MFA of Poland] / 112.ua. Regime to access: <http://ua.112.ua/polityka/nalagoditi-ukrayynsko-rosiyski-vidnosini-mozhna-vstanovivshi-kontrol-nad-kordonom-mzs-polschi-140882.html> [05.11.2014] (in Ukrainian).
5. Postanova Verkhovnoi Rady Ukrainy «Pro Zvernennia Verkhovnoi Rady Ukrainy do Orhanizatsii Obiednanykh Natsii, Yevropeiskoho Parlamentu, Parlamentskoi Asamblei Rady Yevropy, Parlamentskoi Asamblei NATO, Parlamentskoi Asamblei OBSiE, Parlamentskoi Asamblei HUAM, natsionalnykh parlamentiv derzhav svitu pro vyznannia Rosiiskoi Federatsii derzhavoiu-ahresorom» vid 27 sichnia 2015 r. [Resolution of the Verkhovna Rada of Ukraine «On appeal the Verkhovna Rada of Ukraine to the United Nations, European Parliament, Parliamentary Assembly of the European Council, Parliamentary Assembly of the NATO, Parliamentary Assembly of the OSCE, Parliamentary Assembly of the GUAM, to the national parliaments of the world on the recognition of Russian state as an aggressor» of January 27, 2015]. Ofitsiyni veb-sait Verkhovnoi Rady Ukrainy. Regime to access: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/129-viii> (27.01.2015) (in Ukrainian).
 6. Protsiuk, A. Yak Prezydentski Vybery – 2016 u SSHA Vplynut na Vidnosyny z Ukrainoiu [As presidential elections – 2016 in the United States affect relations with Ukraine]. VoxUkraine. Regime to access: <http://vox-ukraine.org/2016/02/23/prezydentski-vybory-u-usa-ua/> (23.02.2016) (in Ukrainian).
 7. Sanktsiina polityka zahalmuvala rozvytok YeS, – Medvedchuk [Penalties policy stalled EU’s development, – Medvedchuk]. RBK – Ukraina. Regime to access: <https://www.rbc.ua/ukr/news/sanktsionnaya-politika-zator-mozila-razvitie-es--medvedchuk-08112014111900> [08.11.2014] (in Ukrainian).
 8. Cruz pushes for US to arm Ukraine, as European leaders push for cease-fire. FoxNews.com. – Regime to access: <http://www.foxnews.com/politics/2015/02/08/cruz-pushes-for-us-to-arm-ukraine-plan-opposed-by-germany-ahead-possible-peace.html> [08.02.2015].
 9. LoBianco, T. Donald Trump: Crimea is Europe’s problem. CNN Politics. – Regime to access: <http://edition.cnn.com/2015/07/31/politics/doanld-trump-crimea-europe-problem/> [31.07.2015].
 10. Mullany, G. John Kasich on the Issues. The New York Times. – Regime to access: http://www.nytimes.com/2015/07/22/us/politics/john-kasich-on-the-issues.html?_r=0 (21.07.2015).
 11. Remarks by the Vice President at the John F. Kennedy Forum./ Official web-site of The White House. – Regime to access: <https://www.whitehouse.gov/the-press-office/2014/10/03/remarks-vice-president-john-f-kennedy-forum> (03.10.2014).
 12. ‘There will be costs’ – Text of Obama’s statement on Ukraine. The Washington Post. – Regime to access: <https://www.washingtonpost.com/news/post-politics/wp/2014/02/28/there-will-be-costs-text-of-obamas-statement-on-ukraine/> [28.02.2014].
 13. Walker, Sh. Trump discusses Ukraine and Syria with European politicians via video link. The Guardian. – Regime to access: <http://www.theguardian.com/us-news/2015/sep/11/donald-trump-ukraine-video-link> [11.09.2015].
 14. Weigel, D. Ben Carson: Arm Ukraine, Expand NATO, Rethink Russia’s Position on UN Security Council. Bloomberg. – Regime to access: <http://www.bloomberg.com/politics/articles/2015-03-20/ben-carson-arm-ukraine-expand-nato-rethink-russia-s-position-on-un-security-council> [20.03.2015].
 15. What Marco Wants to Do About Russia. Official web-site of Marco Rubio. – Regime to access: <https://marcorubio.com/issues-2/marco-rubio-russia-policy-position/>.

Вонсович Олександр Сергійович – кандидат політичних наук, доцент
Українсько-Польський Вищий навчальний заклад «Центрально-Європейський університет»
Адреса: 01030, м. Київ, вул. Рейтарська, 19А
E-mail: sefinrof@ipnet.ua

Vonsovych Oleksandr Serhiiovych – PhD in political science, associate professor
Ukrainian-Polish institution of higher education» «Central European University»
Address: 19A, Reitarska Str., Kyiv, 01030, Ukraine
E-mail: sefinrof@ipnet.ua